

9 Μαρτίου 2017

Αριθμ. Πρωτ.: 225802/11024/2017

Πληροφορίες: Αντωνίνα Παπαθανάσογλου

Παραλήπτες όπως στον Πίνακα Αποδεκτών

**Θέμα: Διαμαρτυρία για λειτουργία και περιβαλλοντική υποβάθμιση έκτασης στην περιοχή
λατομείου στην Αγ. Μαρίνα Χανίων**

Αξιότιμοι κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε αναφορά σχετικά με τη λειτουργία και την περιβαλλοντική υποβάθμιση έκτασης στην περιοχή του λατομείου *** στη ΔΕ Νέας Κυδωνίας.

Ειδικότερα, καταγγέλθηκε στην Αρχή η παράνομη απόρριψη σύμμεικτων αποβλήτων (ΑΕΚΚ, ξύλα, ΑΣΑ κτλ) στο εν λόγω λατομικό χώρο και η εξακολούθηση απόληψης αδρανών υλικών παρά τη λήξη των σχετικών αδειών εκμετάλλευσης. Περαιτέρω, μας κοινοποιήθηκε η υπ' αριθμ. 117/2016 απόφαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (πρακτικό 9/24.11.16) με την οποία παρέχεται θετική γνωμοδότηση επί της Ειδικής Μελέτης Αποκατάστασης (ΕΜΑ) λατομείου αδρανών υλικών στη θέση Βαρδιανό Γεροσπήλιος ΔΕ Νέας Κυδωνίας ΠΕ Χανίων, της εταιρίας ***. Από τη σχετική αναφορά προς την Αρχή, αλλά και από την εν λόγω γνωμοδότηση, τίθενται σημαντικά ζητήματα περί της νομιμότητας της επιχείρησης και της περιβαλλοντικής υποβάθμισης της περιοχής του λατομείου.

Η συγκεκριμένη ΕΜΑ αφορά το έργο «Αποκατάσταση Λατομείου Αδρανών υλικών έκτασης 79,240 στρεμμάτων» και κατατέθηκε στο πλαίσιο της έκδοσης ΑΕΠΟ για την παράταση της λειτουργίας του ανενεργού λατομείου προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάπλαση – αποκατάστασή του, μέσω της έγκρισης της ΕΜΑ, όπως επίσης και για την έκδοση ΑΕΠΟ για την εγκατάσταση μονάδας προσωρινής αποθήκευσης, διαλογής και επεξεργασίας ΑΕΚΚ. Από το ιστορικό της υπόθεσης προκύπτει ότι η τελευταία άδεια εκμετάλλευσης για έκταση 49.641 συστρεμμάτων λόγω συμπλήρωσης τριαντακονταετίας έληξε 15.01.01 χωρίς δυνατότητα περαιτέρω παράτασης, δεδομένου ότι το λατομείο δεν ευρίσκεται εντός κηρυγμένης λατομικής ζώνης. Η αρμόδια Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας αναφέρει ότι κατά το παρελθόν (τα έτη 2004 και 2008) υποβλήθηκαν από την εταιρεία δύο ΕΜΑ για την αποκατάσταση του χώρου, οι οποίες δεν έχουν εγκριθεί. Ωστόσο, από σχετική έρευνα στο διαδίκτυο η Αρχή εντόπισε ότι το 2012 εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ.: 1038/2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης η ΕΜΑ του λατομείου αδρανών υλικών στη θέση «Γεροσπήλιος – Βαρδιανό» συνολικής έκτασης 112,248 στρεμμάτων περιλαμβανομένων και δύο αναδασωτέων τμημάτων έκτασης 16,835 και 24,612 στρ. Οι περιβαλλοντικοί όροι θα ίσχυαν κατ' αρχάς για μια τριετία (μέχρι 31.12.15) και σε περίπτωση που το διάστημα των τριών ετών δεν επαρκούσε, παράταση θα δινόταν μόνο κατόπιν της έκδοσης νέων περιβαλλοντικών όρων.

Εν συνεχεία, στη προαναφερόμενη γνωμοδότηση αναφέρεται ότι οι εξορυκτικές εργασίες δεν σταμάτησαν οριστικά στις 15.05.01, παρά την έλλειψη άδειας εκμετάλλευσης και άδειας λειτουργίας του συγκροτήματος επεξεργασίας. Στη δραστηριότητα επιβλήθηκαν κυρώσεις από την Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Απόφαση Νομάρχη 14247/22.12.08) και αντίστοιχα με την υπ' αριθμ.: Φ14.Λ12/1426/25.09.08 απόφαση διατάχθηκε η διακοπή λειτουργίας και η σφράγιση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. Ακολούθως, με την υπ' αριθμ. πρωτ. 19967/4.02.2016 απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη Χανίων, επιβλήθηκαν κυρώσεις για την

ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών αποβλήτων εντός του λατομικού χώρου. Στην εν λόγω γνωμοδότηση τονίζεται ότι η εκμετάλλευση του λατομικού χώρου κατά τα παρελθόν έχει πραγματοποιηθεί με μη ορθολογικό τρόπο (πχ. πολύ υψηλά πρηνή άνευ βαθμιδωτής ανάπτυξης) κατά παράβαση του ΚΜΛΕ και των εγκεκριμένων τεχνικών μελετών εκμετάλλευσης, ενώ δεν έχουν τηρηθεί οι περιβαλλοντικοί όροι που τέθηκαν με την ΚΥΑ 73060/1997 «Έγκριση περιβαλλοντικών όρων λατομείου έκτασης 73,917 τμ. με ισχύ μέχρι 31.12.04», η οποία περιλάμβανε και τους όρους αποκατάστασης. Επιπροσθέτως, από την ως άνω γνωμοδότηση προκύπτει ότι έχει πλήρως αλλοιωθεί κοίτη υδατορέματος που διερχόταν από τον λατομικό χώρο.

Σημειώνεται ότι στην γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας διατυπώθηκαν σαφείς αντιρρήσεις για την περιγραφόμενη εξόρυξη στην ΕΜΑ¹ με το σκεπτικό ότι αυτή αποτελεί συνέχιση της λατομικής εκμετάλλευσης και αντίκειται στις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις. Ειδικότερα αναφέρεται: «Επιπρόσθετα, θεωρούμε ότι είναι περιβαλλοντικά μη ορθό να εξορύσσονται αδρανή υλικά και, ταυτόχρονα, να πραγματοποιείται αποκατάσταση του διαταραγμένου τοπίου που προκάλεσε η εξόρυξη αδρανών υλικών από απορριπτόμενα απόβλητα εκσκαφών και κατεδαφίσεων που έχουν υποστεί διαλογή και θραύση και τα οποία θα μπορούσαν να υποκαταστήσουν αδρανή υλικά, φυσικούς πόρους δηλαδή, ως δευτερογενή προϊόντα».

Θεσμικό Πλαίσιο:

A) Λατομική Νομοθεσία:

Με το άρθρο 8 παρ. 1428/84, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, του ν. 2115/93 θεσπίστηκαν συγκεκριμένες εξαιρέσεις για την εγκατάσταση λατομείων αδρανών υλικών, εκτός λατομικών περιοχών. Ειδικότερα, επιτρέπεται η εκμετάλλευση εκτός λατομικής ζώνης, μεταξύ άλλων εάν περικλείονται πετρώματα κατάλληλα για την παραγωγή αδρανών υλικών για ειδικές χρήσεις και ιδίως για την παραγωγή τσιμέντου ή άσβεστου ή αντιολισθηρών υλικών ή δομικών λίθων. Επίσης, στο ίδιο άρθρο προβλέπεται ότι η εκμετάλλευση των λατομείων, που τροφοδοτούν τσιμεντοβιομηχανίες ή ασβεστοποιείες, γίνεται από επιχειρήσεις παραγωγής τσιμέντου ή άσβεστου και συνδέεται άμεσα με τον τόπο λειτουργίας των εγκαταστάσεών τους.

Κατωτέρω με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου του ν. 1428/1984 προβλέπεται ότι πριν από τη μίσθωση ή τη χορήγηση άδειας εκμεταλλεύσεως απαιτείται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής εκπληρώσεως των υποχρεώσεων, που απορρέουν από τις εγκεκριμένες μελέτες αποκατάστασης του περιβάλλοντος. Η εγγυητική επιστολή καταπίπτει υπέρ του Πράσινου Ταμείου και το ποσό αυτής, στην περίπτωση δημόσιων εκτάσεων, διατίθεται αποκλειστικά για την αποκατάσταση του χώρου εκμετάλλευσης, απαγορευμένης απολύτως της διάθεσής της για άλλο σκοπό. **Η αποκατάσταση πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός του χρόνου που προβλέπεται στην άδεια εκμετάλλευσης.** Η μη αποκατάσταση λατομικού χώρου σε δασικές εκτάσεις, συνεπάγεται σύμφωνα με το ν. 998/79 την υποχρεωτική κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας.

Με πρόσφατη τροποποίηση του άρθρου 183 του ν. 4001/2011, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4203/2013 ορίσθηκε: «...η 31η.12.2017, ως χρόνος λήξης της τελευταίας «παράτασης της άδειας εκμετάλλευσης» ή της μίσθωσης που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1428/1984 (Α' 43), όπως ισχύει, των λατομείων αδρανών υλικών που λειτουργούν είτε εντός λατομικών περιοχών ή χώρων συγκέντρωσης λατομικών επιχειρήσεων του άρθρου 15 του ν. 1515/1985 (Α' 18) είτε κατά τις διατάξεις του άρθρου 8 παράγραφοι 2α και 2β του ν.1428/1984 (Α' 43) είτε των λατομείων αδρανών υλικών που έχουν ενταχθεί στη ρύθμιση του άρθρου 17 του ν. 4203/2013 (Α' 235) εφόσον δεν έχει λήξει η ισχύς της αντίστοιχης απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και της έγκρισης επέμβασης της παρ. 2 του άρθρου 57 του ν.

¹ «Η προτεινόμενη εξόρυξη δεν αποσκοπεί στην διαμόρφωση πρηνών αλλά στην δημιουργία ενιαίου επιπέδου στο + 65. Τα πρηνή θα διαμορφωθούν από επιχώματα και κατά την άποψή μας η περιγραφή αποτελεί εξόρυξη εις βάθος μη επιτρεπόμενη από της διατάξεις της υπ' αριθμ.: Δ.10/Φ.68/4437/2001 ΚΥΑ».

998/1979 αν πρόκειται για δάσος ή δασική έκταση ή σε περίπτωση που έχει λήξει η ισχύς αυτών, έχει κατατεθεί εμπροθέσμως αίτημα για την ανανέωση της ισχύος αυτών».

Με το αρθρ.1 του ν. 2647/1998 μεταβιβάστηκε στην Περιφέρεια η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για την ανάπτυξη βιομηχανικών δραστηριοτήτων ΑΙΙ κατηγορίας για τις οποίες έχει την αρμοδιότητα προέγκρισης χωροθέτησης, μεταξύ άλλων και για τους περιβαλλοντικούς όρους ειδικών μελετών για την αποκατάσταση λατομείων αδρανών υλικών. (άρθρο 20 του ν. 2115/1993, ΦΕΚ 15 Α').

Σύμφωνα με το ν. 1428/1984 προβλέφθηκε ένα μεταβατικό καθεστώς για τα λειτουργούντα εκτός λατομικών περιοχών λατομεία. Το χρονικό όριο αυτό επεκτάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 2115/1993. **Ωστόσο, με νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 3653/2009) κρίθηκε ότι οι διατάξεις των παρ. 2,3, και 4 του εν λόγω άρθρου είναι αντισυνταγματικές, ενώ αντιθέτως η παρ. 8 που αφορά την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, για τα νομίμως λειτουργούντα λατομεία, κρίθηκε σύμφωνη με το Σύνταγμα.**

Η παρ. 8 του ν. 2115/93 ορίζει τα εξής: «Λειτουργούντα κατά την έναρξη ισχύος του νόμου λατομεία των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου (εδώ περιλαμβάνονται και τα ιδιωτικά λατομεία), που δε θα τύχουν των προβλεπόμενου από τις εν λόγω διατάξεις παρατάσεων αδειών ή μισθώσεων αντίστοιχα, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μια διετία από τη λήξη των ισχυουσών αδειών ή μισθώσεων. Η διετία προκειμένου για τα λειτουργούντα λατομεία της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου υπολογίζεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Η υπό του προηγούμενου εδαφίου προβλεπόμενη περίοδος των δυο (2) ετών μπορεί να παραταθεί για τρία (3) το πολύ έτη, με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη, ύστερα από έγκριση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, εφόσον αποδεδειγμένα εξακολουθεί να συντρέχει μία από τις εξής προϋποθέσεις:

α. δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία καθορισμού λατομικών περιοχών σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1428/1984,

β. δεν έχει ολοκληρωθεί η αποκατάσταση του περιβάλλοντος του λατομικού χώρου, σύμφωνα με ειδική μελέτη, που θα εγκριθεί από τους Υπουργούς Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με τη διαδικασία της Κ.Υ.Α. 69269/5387/24.10.1990. Για τα λατομεία του εδαφίου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του ν. 1428/1984. Η λειτουργία των λατομείων αυτών δύναται σε κάθε περίπτωση να απαγορευθεί με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 11 και 15 του ν. 1428/1984».

Ακολούθως, με το αρθρ. 7 παρ. 1 περ. β του ν. 2837/2000 «Οι εκμεταλλευτές της προηγούμενης παραγράφου οφείλουν να αποκαταστήσουν τους υφιστάμενους λατομικούς χώρους όπου λειτουργούσαν ή λειτουργούν βάσει των διατάξεων των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 20 του ν. 2115/1993, σύμφωνα με ειδική μελέτη αποκατάστασης, οι προδιαγραφές και χρονοδιάγραμμα της οποίας θα καθορισθούν με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Γεωργίας». Η ΚΥΑ Δ.10/Φ.68/4437/2001 καθόρισε τις προδιαγραφές και το χρονοδιάγραμμα των ειδικών μελετών αποκατάστασης και σύμφωνα με την παρ. Α13 προβλέπεται ότι επιτρέπεται η εξόρυξη προς διαμόρφωση των τελικών πρανών (ή εργασίες πληρώσεως με στείρα υλικά, όπου για τη διαμόρφωση των τελικών πρανών χρησιμοποιηθεί η μέθοδος αυτή), απόθεση στείρων κλπ. **Η κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 2837/2000 αποκατάσταση λατομικού χώρου πρέπει να περιορίζεται σε χώρο όπου είχαν ήδη λάβει χώρα εργασίες εκμεταλλεύσεως και στην απολύτως αναγκαία για την αποκατάσταση του εν λόγω χώρου γειτονική ζώνη (ΣτΕ 2542/ 2005, ΝΣΚ 192/2016, ΣτΕ 3939/2008, ΣτΕ 987/2009).** Δηλαδή εφόσον κριθεί ότι οι εργασίες αποκατάστασης περιλαμβάνουν διαδικασίες απόληψης αδρανών υλικών για τη διαμόρφωση του πρανούς, αυτές θα πρέπει να μην ξεπερνάν τα όρια που τίθενται με το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 2837/2000 για τα οποίο, σύμφωνα με την 2191/2006 απόφαση του ΣτΕ έχει κριθεί ότι αποσκοπεί προεχόντως στην επαναφορά, κατά το δυνατόν, του διαταραχθέντος φυσικού τοπίου στην προτέρα κατάσταση του βάσει ειδικής μελέτης

αποκατάστασης, η οποία μπορεί να προβλέπει και την εκτέλεση περαιτέρω λατομικών εργασιών, μόνον, όμως εφόσον είναι απολύτως αναγκαίες για την αποκατάσταση του λατομείου.

Με σχετικές αποφάσεις του το Συμβούλιο Επικρατείας (ΣτΕ 1824/2008, ΣτΕ 1826/2008) έχει κρίνει ότι η Διοίκηση δεν μπορεί νομίμως να χορηγήσει τις αναφερθείσες παρατάσεις, αν ο συνολικός χρόνος, κατά τον οποίο η ενδιαφερόμενη επιχείρηση άσκησε ακωλύτως και εν τοις πράγμασι πλήρη δραστηριότητα εντός του λατομικού χώρου, μετά την έκδοση της αρχικής εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων, είναι ίσος ή μεγαλύτερος από τα ανώτατα όρια των δύο και τριών ετών, αντίστοιχα, όταν πρόκειται για παράταση κάποιας από τις τμηματικές προθεσμίες των παρ. 5 και 8 του άρθρου 20 του ν. 2115/1993. Η υπέρβαση της σχετικής προθεσμίας κρίθηκε ότι λειτουργούσε ως πρόσχημα για τη συνέχιση της στερούμενης νόμιμου ερείσματος παραγωγικής διαδικασίας. Από το συνδυασμό των ανωτέρω προκύπτει ότι η συνέχιση της λειτουργίας των ιδιωτικών λατομείων αδρανών υλικών εκτός λατομικών ζωνών επιτρέπεται για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο της πενταετίας από τη λήξη των ισχυουσών αδειών ή μισθώσεων. Μετά την πάροδο του εν λόγω χρονικού διαστήματος θεωρείται ότι εξαντλείται το επιτρεπτό χρονικό όριο και δεν είναι επιτρεπτή οποιαδήποτε παράταση. Αντίθετη ερμηνεία θα ισοδυναμούσε με απόδοση πρόθεσης καταστρατήγησης της προστασίας του περιβάλλοντος και οδηγεί στη διαιώνιση της εξορυκτικής δραστηριότητας υπό το πρόσχημα της αποκατάστασης του περιβάλλοντος (ΝΣΚ 192/2016).

Β) ΑΕΚΚ:

Σύμφωνα με το άρθρ. 40 παρ. 1 του ν. 4030/2011 όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 11 του άρθρ. 51 του ν. 4280/14 «Επιτρέπεται η εγκατάσταση μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ) σε ανενεργά λατομεία, ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους, μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων και αδειών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος. Στα λατομεία αυτά συμπεριλαμβάνονται και τα οριζόμενα στο άρθρο 33 του ν. 3164/2003 (Α' 176) ως θέσεις κατάλληλες για εγκαταστάσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων (ΟΕΔΑ). Η λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας των ΑΕΚΚ σε λατομεία δεν πρέπει να παρατείνεται πέραν του χρόνου αποκατάστασής τους που ορίζεται με τη σύμβαση ανάθεσης του αναδόχου». Περαιτέρω στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «η αποκατάσταση των ανενεργών λατομείων που ανήκουν στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. και στα Ν.Π.Δ.Δ., με την επιφύλαξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, γίνεται με μέριμνα των εγκεκριμένων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης ΑΕΚΚ. Εφόσον η συγκεκριμένη δραστηριότητα καλύπτεται από τροποποίηση των όρων έγκρισής τους από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) μετά από υποβολή τροποποιητικού φακέλου, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση υπ' αριθ. 36259/1757/ Ε103/23.8.2010. Οι δαπάνες των μελετών και των εργασιών αποκατάστασης βαρύνουν τα εγκεκριμένα συστήματα».

Βάσει της ΚΥΑ 36259/1757/2010 (αρθρ. 3 παρ. 9) τα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης αναλαμβάνουν τις εργασίες συλλογής, μεταφοράς, προσωρινής αποθήκευσης, επαναχρησιμοποίησης, επεξεργασίας και αξιοποίησης ΑΕΚΚ. Η εν λόγω ΚΥΑ εκδόθηκε σε εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2939/01 (όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει) περί εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών και άλλων προϊόντων.

Γ) Δασική Νομοθεσία:

Σύμφωνα με το αρθρ. του ν. 998/79 όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρ. 41 του ν. 4409/2016 «Εκμεταλλευτές λατομείων μαρμάρων βιομηχανικών ορυκτών ή αδρανών υλικών, οι οποίοι έχουν καταβάλει εγγυητική επιστολή για την αποκατάσταση της έκτασής τους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όπως ισχύει, απαλλάσσονται της υποχρέωσης αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ίδιου εμβαδού με εκείνης στην οποία εγκρίθηκε η επέμβαση και υποχρεούνται στην

καταβολή ανταλλάγματος χρήσης, ίσου με το 100% της καθοριζόμενης, κατά το άρθρο 6 του Ν. 998/1979 (Α'289), όπως ισχύει, αξίας της έκτασής τους. Αποφάσεις αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ίδιου εμβαδού που έχουν ήδη εκδοθεί και αφορούν εκμεταλλευτές λατομείων που εμπίπτουν στο προηγούμενο εδάφιο ανακαλούνται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, εφόσον έχει καταβληθεί ως αντάλλαγμα χρήσης το 100% της καθοριζόμενης, κατά το άρθρο 6 του Ν. 998/1979 (Α' 289), όπως ισχύει, αξίας της έκτασης επέμβασης».

Περαιτέρω, στην παρ. 1 του άρθρ. 40 του ν. 4030/1 για την εγκατάσταση μονάδων ΑΕΚΚ ορίζεται: «Η εγκατάσταση των ανωτέρω μονάδων σε δάση, δασικές εκτάσεις και σε δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, ενεργείται κατόπιν έγκρισης επέμβασης, χορηγούμενης από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία προηγείται των προβλεπομένων από άλλες διατάξεις αδειοδοτήσεων για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στις παραγράφους 4 και 6 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, όπως ισχύει. Κατά τα λοιπά ως προς τις ανωτέρω μονάδες εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 7, 8, 9, 11, 12 και 16 του ως άνω άρθρου 45.

Δ) Υδατορέματα:

Με το άρθρ. 90 περ. θ της ΥΑ Δ7/Α/οικ.12050/2223 «Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών» «Πριν την έναρξη των εξορυκτικών εργασιών πρέπει να οριοθετηθούν τυχόν υδατορεμάτων που υπάρχουν εντός του λατομικού ή μεταλλευτικού χώρου, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει».

Ακολούθως, σύμφωνα με το άρθρ. 7 παρ. 2 του ν. 4258/14:

«2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να ανατίθενται οι ανωτέρω αρμοδιότητες -μελέτης, ανάθεσης και εκτέλεσης έργων διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας και εργασίες συντήρησης - και στους ακόλουθους φορείς:

- 2.1. στους οικείους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, όταν το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος,
- 2.2. στις οικείες Περιφερειακές Ενότητες, όταν το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος,
- 2.3. στις οικείες Περιφέρειες, όταν το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος. Σε περίπτωση που το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται μέσα στα διοικητικά όρια περισσότερων Περιφερειών με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να ανατίθεται η μελέτη και η εκτέλεση των έργων διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας και των εργασιών συντήρησης στις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας, για το τμήμα του υδατορέματος που βρίσκεται μέσα στα διοικητικά τους όρια».

Στην περίπτωση των μικρών υδατορεμάτων, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4258/14, δεν απαιτείται η οριοθέτησή τους. Κατ' εξαίρεση και εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι προστασίας αυτών, είναι δυνατή η οριοθέτησή τους με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Υδάτων και της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2 και 3 του παρόντος.

Περαιτέρω, κατά το άρθρ. 186 του ν. 3852/2010 οι αρμοδιότητες καθαρισμού και αστυνόμευσης ρεμάτων και απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα ανήκουν στις Περιφέρειες. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με άρθρο 209 του Ν.3852/2010, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το 4 του ν.

4071/2012, οι ορεινοί – μειονεκτικοί Δήμοι έχουν πλέον την αρμοδιότητα αστυνόμευσης και καθαρισμού των ρεμάτων.

Ε) Διαχείριση Αποβλήτων και Περιβαλλοντική Ζημία:

Κατά το αρθρ. 7 παρ. 1 της ΚΥΑ 50910/2727/2003 η συγκέντρωση και η τοποθέτηση των στερεών αποβλήτων σε κάδους γίνεται με ευθύνη του κυρίου που είναι ιδιοκτήτης του χώρου. Στο αρθρ. 15 της εν λόγω ΚΥΑ προβλέπονται ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις για τους υπαιτίους παραβάσεων των διατάξεων.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρ. 1 του ΠΔ 148/2009, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρ. 33 του ν. 4409/16, ως περιβαλλοντική ζημία νοείται και: «...β) Η Ζημία των υδάτων, ήτοι οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς σε σημαντικό βαθμό: αα) την οικολογική, χημική ή ποσοτική κατάσταση ή το οικολογικό δυναμικό των υδάτων, όπως ορίζουν ο Ν. 3199/2003 (Α'280) και το Π.δ. 51/2007 (Α' 54) που θεσπίστηκαν για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/60/ ΕΚ, εξαιρουμένων των δυσμενών επιπτώσεων στις οποίες εφαρμόζεται η παρ. 7 του άρθρου 4 του ανωτέρω Π.δ., ή ββ) την περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων, όπως ορίζει ο Ν. 3983/2011 (Α' 144), για τις πτυχές της περιβαλλοντικής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος που δεν καλύπτονται από το Ν. 3199/2003 και το Π.δ. 51/2007».

Βασικές Διαπιστώσεις

Από τον φάκελο της υπόθεσης προκύπτει ότι η θετική υπό όρους γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας θέτει πολλά και σοβαρά ζητήματα τα οποία πρέπει να εξεταστούν ενδελεχώς και να επιλυθούν πριν εξεταστεί το ενδεχόμενο χορήγησης οιασδήποτε άδειας.

- Κατ' αρχάς το συγκεκριμένο λατομείο προκύπτει ότι είχε ήδη λάβει άδεια αποκατάστασης από το 2012 από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, γεγονός το οποίο ουδόλως αναφέρεται στην εν λόγω εισήγηση. Ως εκ τούτου, υφίσταται το νομικό παράδοξο να παρατείνεται με διαρκείς άδειες αποκατάστασης ο χρόνος λειτουργίας του συγκεκριμένου λατομικού χώρου, ο οποίος σε κάθε περίπτωση είχε λήξει το 2001.
- Επίσης, είναι αναγκαίο να επανεξεταστεί η εφαρμοστέα νομοθεσία περί διαχείρισης ΑΕΚΚ σε ανενεργό λατομικό χώρο, σε συνάρτηση με τις πραγματικές καταστάσεις που έχουν δημιουργηθεί στο συγκεκριμένο λατομείο, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το συγκεκριμένο λατομείο είχε λάβει άδεια αποκατάστασης ήδη το 2012 από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση. **Συγκριμένα, τίθενται σοβαρά ζητήματα προς διερεύνηση σχετικά με το κατά πόσο το συγκεκριμένο λατομείο μπορεί να θεωρηθεί ως ανενεργό, ήτοι ως πρώην λατομικός χώρος, δεδομένης της διαπιστωμένης, τουλάχιστον μέχρι το 2015, συνέχισης λειτουργίας του (Εισήγηση Επιβολής Προστίμου μετά από έκτακτο μερικό έλεγχο στις 13.11.15 όπου διαπιστώθηκε η απόληψη αδρανών υλικών).** Κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη προκειμένου να υπάρξει ορθή εφαρμογή των διατάξεων θα πρέπει να προκύπτει αδιαμφισβήτητητα από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης ότι ο χώρος προς αποκατάσταση αποτελεί πραγματικά ανενεργό λατομείο.
- Σε συνέχεια των ανωτέρω, σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων περί εγκατάστασης χώρων διαχείρισης ΑΕΚΚ εντός ανενεργών λατομικών χώρων συνάγεται ότι αυτές, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να συγγέονται με οποιαδήποτε λατομική δραστηριότητα. Κάθε σύνδεση αυτών των διατάξεων με προσπάθεια συνέχισης λειτουργίας του λατομικού χώρου, και ιδίως με την περαιτέρω απόληψη αδρανών υλικών, κατά την άποψη της Αρχής, αποτελεί καταστρατήγηση τόσο των νομοθετικών όσο και των νομολογιακών επιταγών, δεδομένου ότι έτσι χορηγείται άτυπη παράταση λειτουργίας του λατομείου αφενός και του

μέγιστου ορίου 5 ετών για την ολοκλήρωση της αποκατάστασης αφετέρου. Στην περίπτωση υιοθέτησης αυτής της πρακτικής καθίσταται εξαιρετικά πιθανή η δημιουργία πραγματικών καταστάσεων κατά τις οποίες, με το πρόσχημα της διαχείρισης ΑΕΚΚ, θα παρατείνεται η λειτουργία των λατομείων.

- Η εν λόγω διάταξη του ν. 4030/11, όπως ισχύει, θέτει πολλά ζητήματα, καθώς είναι αναγκαίο να εξειδικεύονται οι τρόποι αποκατάστασης και σαφείς περιορισμοί, δεδομένης της μη συνήθους αποκατάστασης του λατομικού χώρου, αλλά της ολοκλήρωσης της εν λόγω διαδικασίας με πλήρωση του χώρου με ΑΕΚΚ. Σε καμία περίπτωση για την αποκατάσταση ανενεργού λατομείου δεν δύνανται να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρ. 20 παρ. 8 του ν. 2115/1993 και του άρθρ. 7 παρ. 1 του ν. 2837/00 για τους κάτωθι λόγους: α) Οι διατάξεις του ν. 2115/93 αφορούν τα νομίμως λειτουργούντα λατομεία, β) Έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα εντός του οποίου θα έπρεπε να είχε γίνει η αποκατάσταση το χώρου και γ) Οι εν λόγω διατάξεις δεν εξυπηρετούν το σκοπό του ν. 4030/11 και δεν δύνανται να καλύψουν τους όρους αποκατάστασης ανενεργών λατομείων για την πλήρωσή τους με ΑΕΚΚ, δεδομένου ότι είναι δέον να εξετάζεται η περιβαλλοντική επιβάρυνση και να εξασφαλίζεται η αποτροπή οποιασδήποτε περιβαλλοντικής ζημίας από την απόθεση αποβλήτων εκσκαφών.
- Περαιτέρω, ανεξάρτητα από τη σκοπούμενη αδειοδότηση δημιουργίας χώρου διαχείρισης ΑΕΚΚ, κάθε επιμέρους περιβαλλοντικό αδίκημα (παράνομη απόρριψη αποβλήτων, παράνομες απολήψεις αδρανών υλικών, αλλοίωση κοίτης υδατορέματος κλπ) πρέπει να εξεταστεί ξεχωριστά προκειμένου να επιβληθούν αφενός τα αναλογούντα πρόστιμα και αφετέρου να υλοποιηθούν οι άμεσες αποκαταστάσεις από την επιχείρηση που δραστηριοποιείται στο χώρο.

Με βάση όλα τα ανωτέρω, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών ζητούμε τα κάτωθι:

1. Παρακαλούμε να λάβουμε την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης την υπ' αριθμ. πρωτ. ΚΥΑ 73060/1997 περί Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων λατομείου έκτασης 73,917 τμ. καθώς και κάθε σχετικό στοιχείο που συνοδεύει τον φάκελο και αναφέρεται στις μελέτες αποκατάστασης του χώρου.
2. Παρακαλούμε την Αποκεντρωμένη Διοίκηση να μας ενημερώσει για την ισχύ της υπ' αριθμ.: 1038/2012 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με την οποία εγκρίθηκε η ΕΜΑ του λατομείου αδρανών υλικών στη θέση «Γερόσπηλιος – Βαρδιανός» συνολικής έκτασης 112,248 στρεμμάτων, περιλαμβανομένων και δύο αναδασωτέων τμημάτων έκτασης 16,835 και 24,612 στρ.
3. Επίσης, θα θέλαμε να μας χορηγηθεί η νέα ΕΜΑ του έργου, όπως επίσης και οι σχετικές γνωμοδοτήσεις της Περιφέρειας Κρήτης, καθώς και κάθε σχετική γνωμοδότηση από άλλες αρμόδιες υπηρεσίες (πχ. Δ/ση Δασών κλπ).
4. Παρακαλούμε οι αρμόδιες υπηρεσίες (Σώμα Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, ΠΕΧΩ) να προβούν σε έλεγχο προκειμένου να διαπιστωθεί εάν οι ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις βρίσκονται εκτός λειτουργίας, μετά τη σφράγιση τους το 2008. Επίσης, παρακαλούμε να ερευνηθεί εάν ο συγκεκριμένος λατομικός χώρος έχει παύσει να λειτουργεί, δεδομένου, όπως προκύπτει από τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν το 2008 και την αυτοψία του 2015, αλλά και καταγγέλλεται από τους αναφερόμενους, πραγματοποιούνται παράνομες εκσκαφικές εργασίες.
5. Εν συνεχεία, παρακαλούμε να ενημερωθούμε εάν έχουν επιβληθεί κυρώσεις κατόπιν της τελευταίας από 13.11.15 αυτοψίας περί διενέργειας εκσκαφών και απόρριψης – καύσης

αποβλήτων. Περαιτέρω, παρακαλούμε να έχουμε πλήρη ενημέρωση σχετικά με το εάν έχουν βεβαιωθεί και εισπραχθεί τα επιβληθέντα πρόστιμα του 2008.

6. Σχετικά με το ζήτημα της απόρριψης αποβλήτων εντός του λατομικού χώρου παρακαλούμε να έχουμε ενημέρωση αναφορικά με την πορεία αποκατάστασης του ρυπασμένου χώρου, όπως εξάλλου τίθεται και ως προϋπόθεση στην σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Κρήτης.
7. Εν ακολουθία με το ανωτέρω ερώτημα ζητούμε να λάβουμε αναλυτική ενημέρωση σχετικά με τις διοικητικές κυρώσεις, τη βεβαίωση και είσπραξη των αναλογούντων προστίμων βάσει της υπ' αριθμ. πρωτ.: 19967/2016 απόφασης του Αντιπεριφερειάρχη Χανίων.
8. Οι αρμόδιες Δ/σεις της Περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Κρήτης παρακαλούνται να μας ενημερώσουν σχετικά με το εάν έχει οριοθετηθεί το εν λόγω υδατόρεμα ή εάν έχουν κατατεθεί σχετικές μελέτες για την έναρξη της διαδικασίας οριοθέτησης ή αν αυτό εξαιρείται από σχετικές διαδικασίες οριοθέτησης, σύμφωνα με τις οικίες διατάξεις του ν. 4258/14.
9. Με βάση τα ανωτέρω, παρακαλούμε να μας γνωρίσετε εάν ήταν σε γνώση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας, καθώς και του Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας ΠΕ Χανίων η εν λόγω απόφαση, δεδομένου ότι αναφέρεται ότι δεν έχουν ληφθεί εγκρίσεις αποκατάστασης του λατομικού χώρου.
10. Επιπλέον, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε αρμοδίως εάν έχουν καταπέσει οι εγγυητικές επιστολές, δεδομένου ότι η εταιρεία μέχρι σήμερα δεν έχει προχωρήσει στην αποκατάσταση του χώρου, παρόλο που η άδειά της έληξε το 2001.
11. Από τη Δ/ση Δασών της Περιφέρειας, καθώς και από το γραφείο Δημόσιας Περιουσίας θα θέλαμε να λάβουμε πλήρη ενημέρωση σχετικά με τις εκτάσεις που καταλαμβάνει η εν λόγω λατομική δραστηριότητα. Ειδικότερα, επιθυμούμε να ενημερωθούμε τόσο σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς, όσο και σχετικά με τον δασικό ή αναδασωτέο χαρακτήρα των εκτάσεων. Από τη σχετική γνωμοδότηση της Περιφέρειας προκύπτει ότι τα στοιχεία τόσο σχετικά με το ιδιοκτησιακό όσο και με το δασικό χαρακτήρα, τα οποία έχουν κατατεθεί, δεν επαρκούν προκειμένου να ελεγχθεί εάν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις της περ. 3 του άρθρ. 40 του ν. 4030/2011. Τονίζεται ότι τμήματα της αιτηθείσας, διαμέσου της EMA, νέας εξόρυξης θα χωροθετηθούν εντός αναδασωτέων εκτάσεων. Σε περίπτωση που έχει σημειωθεί καταπάτηση δημοσίου χώρου, άνευ σχετικών εγκρίσεων, παρακαλούμε να ενημερωθούμε για την επιβολή των αναλογούντων κυρώσεων.
12. Από τη Δ/ση Πολεοδομίας του Δήμου Χανίων ζητούμε να προβεί σε σχετική αυτοψία και έλεγχο περί της νομιμότητας των μόνιμων εγκαταστάσεων εντός του λατομικού χώρου.
13. Η Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας παρακαλείται να μας ενημερώσει για το πόρισμα της αυτοψίας που φαίνεται από τη σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας ότι πραγματοποιήθηκε μετά την ανακάλυψη έγκοιλου στο τμήμα Γ του λατομείου. Περαιτέρω, δεδομένου ότι αναφέρει ότι υφίστανται στο χώρο του λατομείου σπήλαιο της προϊστορικής εποχής (Γερόσπηλιος) το οποίο και καταστράφηκε θα θέλαμε να λάβουμε πλήρη ενημέρωση σχετικά με την εικαζόμενη περίοδο καταστροφής του και για τα μέτρα που έχει λάβει η Εφορεία. Τέλος, επιθυμούμε ενημέρωση σχετικά με το εάν έχει κηρυχθεί ο χώρος ή τμήμα αυτού αρχαιολογικός κατά τις διατάξεις του ν. 3028/02.
14. Η ΠΕΑΠΖ Κρήτης παρακαλείται να προβεί στους απαιτούμενους ελέγχους για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί περιβαλλοντικής ευθύνης (ΠΔ 148/09).
15. Τέλος, λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω διατυπωμένων θέσεων της Αρχής, παρακαλούμε οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΝ, στις οποίες αποστέλλεται η παρούσα επιστολή, να μας ενημερώσουν για τα εξής: α) Αν υφίστανται σχετικές προδιαγραφές

αποκατάστασης λατομικών χώρων με βάση το ν. 4030/11, όπως ισχύει, οι οποίες να λαμβάνουν υπόψη την περιβαλλοντική επιβάρυνση της απόθεσης ΑΕΚΚ παράλληλα με την αναγκαιότητα αποκατάστασης του τοπίου, β) Αν προβλέπεται νομοθετικά η έννοια του «ανενεργού» λατομείου από διατάξεις της λατομικής νομοθεσίας και γ) Ποιές οι θέσεις των υπηρεσιών σχετικά με την, πλέον της πενταετίας από της παρόδου της αρχικής προθεσμίας αποκατάστασης, επιπλέον παράταση αποκατάστασης που επικαλούνται οι επιχειρηματίες βάσει των διατάξεων του ν. 4030/11.

Σε αναμονή των ενεργειών και έγγραφων απαντήσεών σας, παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε σχετική πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με τιμή

Ιωάννης Π. Σαγιάς

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΜΕΝ. ΠΑΡΛΑΜΑ 2 ΚΑΙ Λ. 62 ΜΑΡΤΥΡΩΝ 417
713 04 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ 15
712 01 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ,
71202, ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ &
ΥΔΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ
Πλ. Ελευθερίας
73134 Χανιά

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
Κ. ΔΗΜΑΡΧΟ ΧΑΝΙΩΝ
Κυδωνίας 29
73135, Χανιά Κρήτης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ
Πλ. Ελευθερίας
73134 Χανιά

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
Πρώην Δημαρχείο Σούδας
Χανιά

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ 65,
71305, ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΥΠΕΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΟΡΥΚΤΩΝ & ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ &
ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ
Μεσογείων 119
115 26 Αθήνα

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ
Χρυσοπηγής ΤΚ:73100
Χανιά

ΥΠΕΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ, ΕΔΑΦΟΥΣ &
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
Πατησίων 147
Αθήνα

ΥΠΟΑ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ –
ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
Αρδηττού 34 Β
11636 Αθήνα

ΥΠΕΝ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΝΟΤΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
Μεσογείων 119
115 26 Αθήνα

ΠΕΑΠΖ ΚΡΗΤΗΣ
ΜΕΝ. ΠΑΡΛΑΜΑ 2 ΚΑΙ Λ. 62 ΜΑΡΤΥΡΩΝ 417
713 04 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

13 Οκτωβρίου 2017

Αριθμ. Πρωτ.: 225802/44712/2017

Πληροφορίες: Αντωνίνα Παπαθανάσογλου

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
κ. ΜΑΡΙΑ ΚΟΖΥΡΑΚΗ
Πλατεία Κουντουριώτη
71202, Ηράκλειο

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΜΕΝ. ΠΑΡΛΑΜΑ 2 ΚΑΙ Λ. 62 ΜΑΡΤΥΡΩΝ 417
713 04 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Θέμα: Διαμαρτυρία για περιβαλλοντική υποβάθμιση έκτασης στην περιοχή λατομείου στην Αγ. Μαρίνα Χανίων

Αξιότιμη κυρία Συντονίστρια,

Αξιότιμοι κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει, όπως ήδη γνωρίζετε, αναφορά σχετικά με την περιβαλλοντική υποβάθμιση έκτασης στην περιοχή λατομείου στην Αγ. Μαρίνα Χανίων.

Σε συνέχεια των σχετικών εγγράφων που έχουν ήδη αποσταλεί και κοινοποιηθεί, στις αρμόδιες υπηρεσίες, για την εν λόγω υπόθεση και σχετικά με την μελέτη της κατατεθειμένης ΕΜΑ λατομείου αδρανών υλικών, εγκατάσταση λειτουργίας ΑΕΚΚ και μονάδας παραγωγής σκυροδέματος, σας κοινοποιούμε το υπ' αριθμ. πρωτ.: ΕΜΝΕ/Φ.11.3.34/3/1422/12.10.17 έγγραφο του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (Επιθεώρηση Ν. Ελλάδας) του ΥΠΕΝ προκειμένου να λάβετε υπόψη σας όσα αναφέρονται σε αυτό. Στο εν λόγω έγγραφο, εν κατακλείδι, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «Οι κατά καιρούς ισχυρισμοί της προσφεύγουσας σχετικά με την έκδοση «άδειας», δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί, καθόσον το μόνο νομιμοποιητικό στοιχείο για τη διενέργεια τέτοιου είδους εργασιών αποτελεί η άδεια εκμετάλλευσης, την οποία η προσφεύγουσα δεν διαθέτει μέχρι σήμερα, ενώ ποτέ δεν μας έχει συνυποβάλλει τυχόν στοιχεία, προς απόδειξη των εκάστοτε ισχυρισμών της, για παράδειγμα ότι παραλαμβάνει καθημερινά υλικά από άλλες δραστηριότητες (προϊόντα εκσκαφών δημόσιων και ιδιωτικών έργων), τα οποία δικαιολογούν την ύπαρξη των προς επεξεργασία αποθεμάτων της» ... «**δεν υπάρχει η δυνατότητα να επιτραπούν μέσω της υπόψη ΕΜΑ οι περιγραφόμενες εργασίες, διότι δεν παρέχεται ουδεμία ασφάλεια σε εργαζομένους, περιοίκους, διαβάτες καθώς και σε γειτονικές οικοδομές, εγκαταστάσεις κλπ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρ. 85 του ΚΜΛΕ, όπως αναφέρεται στο αρ. πρωτ.: ΕΜΝΕ/Φ/23.34/2265/17.11.16 έγγραφό μας**». Το ανωτέρω Τμήμα του ΥΠΕΝ δεν είχε εγκρίνει, κατόπιν των υπ' αριθμ. πρωτ.: 2265/03.08.16 και 2817/17.10.16 αιτήσεων της εταιρείας, την Τεχνική Έκθεση για χρήση εκρηκτικών υλών σε απόσταση μικρότερη των 500 μέτρων από οικισμό.

Οι απόψεις της Αρχής επί της συγκεκριμένης ΕΜΑ προκύπτουν από το σύνολο των εγγράφων που έχουν ήδη αποσταλεί και ισχυροποιούνται από τα σχετικά έγγραφα των υπηρεσιών. Ειδικότερα, ως προς το υπ' αριθμ. πρωτ.: 4/17 έγγραφο της ΠΕΑΠΖ της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, με το οποίο ζητείται η επίσπευση της διαδικασίας έγκρισης της ΕΜΑ από την ΠΕΧΩΣ, προκειμένου ν' αποκατασταθεί ο χώρος ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων εντός του «ανενεργού» λατομικού χώρου, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει εκφράσει αιτιολογημένα τη σαφή αντίθεσή με την εν λόγω άποψη αποστέλλοντας, πλέον, για τις σχετικές ενέργειες, την υπόθεση στο ΣΥΓΑΠΕΖ.

Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το ανωτέρω έγγραφο του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων του ΥΠΕΝ στην ΠΕ Χανίων καταγγέλλονται πολυάριθμες παράνομες εκμεταλλεύσεις.

Με βάση τα ανωτέρω, παρακαλούμε για την προσεκτική εξέταση της υπόθεσης δεδομένου ότι προκύπτει σωρεία αδικημάτων (περιβαλλοντική ευθύνη από απόρριψη αποβλήτων και καύση ακόμα και επικίνδυνων αποβλήτων, καταπάτηση αναδασωτέων εκτάσεων, πολεοδομικές παραβάσεις, παράνομη εξορυκτική δραστηριότητα κ.ο.κ) που έχουν εξεταστεί πλημμελώς από τη Διοίκηση στο πλαίσιο των διαδικασιών ελέγχου και έγκρισης της ΕΜΑ.

Επιπλέον, παρακαλούμε με βάση τις διατάξεις περί περιβαλλοντικής ευθύνης (148/2009) και στις διατάξεις περί διαχείρισης αποβλήτων (4042/2012) και επανερχόμενοι στα προγενέστερα έγγραφα της Αρχής, οι υπαίτιοι να υποχρεωθούν, παραχρήμα, σε άμεση αποκατάσταση του χώρου ανεξέλεγκτης απόρριψης αποβλήτων.

Προσβλέποντας να ενσκήψετε στην υπόθεση που ερευνάται από τον Συνήγορο του Πολίτη, αλλά και στο ευρύτερο πρόβλημα, το οποίο διαπιστώνεται περί παράνομης εξόρυξης αδρανών υλικών στην ΠΕ Χανίων αναμένουμε, το συντομότερο δυνατό, τις απαντήσεις και ενέργειές σας. Προς την Αξιότιμη Συντονίστρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, κ. Μαρία Κοζυράκη, κοινοποιούμε τις παλαιότερες επιστολές της Αρχής και σχετικά έγγραφα του φακέλου.

Για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με τιμή

Ιωάννης Π. Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Συνημμένα:

- Το υπ' αριθμ. πρωτ.: ΕΜΝΕ/Φ.11.3.34/3/1422/12.10.17 έγγραφο του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (Επιθεώρηση Ν. Ελλάδας) του ΥΠΕΝ
- Οι σχετικές επιστολές του Συνηγούρου του Πολίτη για την υπ' αριθμ.: 225802/17 υπόθεση, καθώς και τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης.

Κοινοποίηση:

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ 15
712 01 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ
Πλ. Ελευθερίας
73134 Χανιά

24 Ιανουαρίου 2018

Αριθμ. Πρωτ.: 225802/3504/2018

Πληροφορίες: Αντωνίνα Παπαθανάσογλου

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
κ. ΜΑΡΙΑ ΚΟΖΥΡΑΚΗ
Πλατεία Κουντουριώτη
71202, Ηράκλειο

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΜΕΝ. ΠΑΡΛΑΜΑ 2 ΚΑΙ Λ. 62 ΜΑΡΤΥΡΩΝ 417
713 04 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΕΑΠΖ
ΜΕΝ. ΠΑΡΛΑΜΑ 2 ΚΑΙ Λ. 62 ΜΑΡΤΥΡΩΝ 417
713 04 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Θέμα: Διαμαρτυρία για περιβαλλοντική υποβάθμιση έκτασης στην περιοχή λατομείου στην Αγ. Μαρίνα Χανίων

Αξιότιμη κυρία Συντονίστρια,

Αξιότιμοι κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει, όπως ήδη γνωρίζετε, αναφορά σχετικά με την περιβαλλοντική υποβάθμιση έκτασης στην περιοχή λατομείου στην Αγ. Μαρίνα Χανίων.

Στο πλαίσιο της διαμεσολάβησής μας λάβαμε τα ακόλουθα έγγραφα:

1. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 9611/14.11.17 έγγραφο του Τμήματος Έκδοσης Αδειών Δόμησης του Δήμου Χανίων, με το οποίο και για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτό, ζητείται η άμεση γνωμοδότηση της Νομική Υπηρεσίας του Δήμου Χανίων για την ανάκληση της υπ' αριθμ. 251/01 οικοδομικής άδειας.
2. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 3630/13.12.17 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης προς την εταιρεία που δραστηριοποιείται στον χώρο και στο οποίο αποτυπώνεται, μεταξύ άλλων, ότι πρέπει άμεσα να υποβληθεί ειδική μελέτη μορφολογικής & βλαστητικής αποκατάστασης και ότι δε δύναται να εγκατασταθεί μονάδα σκυροδέματος. Τονίζεται ότι οι εργασίες εξόρυξης πρέπει ν' αφορούν αποκλειστικά την αποκατάσταση του χώρου.

3. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 07/03.01.18 έγγραφο του ΣΥΓΑΠΕΖ στο οποίο αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα κάτωθι:
- Η διαδικασία αποκατάστασης του λατομικού χώρου, καθώς και της ενδεχόμενης περιβαλλοντικής ζημίας, στην εν θέματι περίπτωση, **δε σχετίζεται με τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή άλλης άδειας και πρέπει να προηγηθεί** δεδομένου ότι η εγκύκλιος 65/11 αφορά νόμιμα λειτουργούσες δραστηριότητες που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν περιβαλλοντική ζημία και βρίσκονται σε διαδικασία ανανέωσης περιβαλλοντικών όρων.
 - Ο φορέας εκμετάλλευσης πρέπει να υποβάλλει **εκ νέου Ειδική Μελέτη Αποκατάστασης στην αρμόδια ΠΕΧΩ** σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους και προϋποθέσεις, λαμβάνοντας τις απαιτούμενες εγκρίσεις και έχοντας υπόψη τα θέματα που τίγονται στο υπ' αριθμ. πρωτ.: Φ.11.3.34/3/1422/12.10.17 έγγραφο του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε για τις σύννομες ενέργειές σας, κατά λόγο αρμοδιότητας, σε συμφωνία με όσα αποτυπώνονται στο εν λόγω έγγραφο του ΣΥΓΑΠΕΖ.

Σε αναμονή των ενεργειών και έγγραφων απαντήσεών σας, παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με τιμή

Ιωάννης Π. Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ 15
712 01 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ
Πλ. Ελευθερίας
73134 Χανιά

3. ΥΠΕΝ
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΔΟΜΗΣΗΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΝΟΤΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ
Μεσογείων 119
11526 Αθήνα